BİR KAHRAMAN DOĞUYOR — MUSTAFA KEMAL'İN ASKERLİK HAYATI

Öğrencinin
Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... No.: .....

Konu Özeti

MUSTAFA KEMAL'İN ASKERLİK HAYATI	
ŞAM 5. ORDU	Mustafa Kemal'in ilk görev yeridir. Burada Vatan ve Hürriyet Cemiyetini kurdu.
SELÂNİK	Şam'da bir süre kaldıktan sonra Manastır'daki 3. Ordu'nun Selânik şubesine geçiş yaptı. Selânik'te İttihat ve Terakki Cemiyetine üye oldu fakat kısa süre sonra bu cemiyetten ayrıldı.
31 MART OLAYI	Meşrutiyet yönetimini istemeyenlerin çıkarmış olduğu 31 Mart Ayaklanması, adını bizzat Mustafa Kemal'in koyduğu Hareket Ordusu tarafından bastırılmıştır. Mustafa Kemal ordunun kurmay başkanlığını yapmıştır.
PİCARDİE MANEVRALARI	Mustafa Kemal, 1910 yılında Fransa'da düzenlenen Picardie Tatbikatı'na Osmanlı Devleti'nin gözlemcisi olarak katılmıştır. Bu tatbikatlar sırasında uçakların savaşlardaki önemini kavramıştır. Uçakların gelecekte önem kazanması ileri görüşlülüğünü gösterir.
TRABLUSGARP SAVAŞI	Sömürge arayışı içindeki İtalya Osmanlı'nın Kuzey Afrika'daki son toprağı olan Trablusgarp'a saldırdı. Osmanlı'nın buraya karadan ya da denizden asker gönderebilecek gücü yoktu. Mustafa Kemal ve bazı gönüllü subaylar bölgeye gizlice giderek yerel halkı örgütledi. Mustafa Kemal Derne, Tobruk ve Bingazi cephelerinde başarılar elde etti.
BALKAN SAVAŞLARI	Mustafa Kemal I. Balkan Savaşı'nda Çanakkale Boğazı'nı korumak için Gelibolu'da görevlendirildi. Bu durum Mustafa Kemal'e ileride Çanakkale Savaşı'nda bölgeyi tanıma avantajı sağlamıştır.
SOFYA ASKERÎ ATAŞELİĞİ	Sofya'da Bulgar Meclisi toplantılarına katıldı. Yabancı devlet adamlarıyla fikir alışverişinde bulundu. Bu durum diplomasi tecrübesi kazanmasını sağladı. Bulgaristan'da yaşayan Türklerin sorunlarıyla yakından ilgilendi.

1.

31 Mart Vakası	Meşrutiyet yönetimine karşı çıkan isyanı bastırmakta görev almıştır.
Picardie Manevraları	Mustafa Kemal, Picardie Manevraları sırasında yapılan hazırlıkların barışa yönelik olmadığına, çıkacak bir savaşın bütün dünyayı ateşe atabileceğine raporlarında yer vermiştir.
Trablusgarp Savaşı	Gönüllü olarak arkadaşlarıyla Trablusgarp'a giderek yerel halkı İtalyanlara karşı örgütlemişlerdir.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Düşüncelerini cesurca ifade etmiştir.
B) Geleceğe dair öngörülerde bulunmuştur.
C) Teşkilatçı kimliği ön plana çıkmıştır.
D) Yenilik yanlısı bir tavır sergilemiştir.

2. Mustafa Kemal, 22 Aralık 1911'de İtalyanların bozguna uğratılmasında önemli rol oynadı. Trablusgarp'ta dağınık hâlde bulunan kuvvetleri bir araya getirerek işgal kuvvetlerini nasıl durdurabileceği konusunda önemli tecrübeler edindi. Burada yaklaşık bir yıl kaldı. Bu görevi esnasında binbaşı rütbesine terfi etti. 1912 yılında Balkan Savaşları başlayınca Osmanlı Hükûmeti tarafından İstanbul'a çağrıldı. Osmanlı Devleti ise İtalya ile imzaladığı Ouchy (Uşi) Antlaşması sonucunda On İki Ada'yı Balkan Savaşları sonuna kadar geçici olarak Trablusgarp'ı ise kalıcı olarak İtalya'ya bırakmak zorunda kaldı.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Osmanlı Devleti Kuzey Afrika'daki son toğrağını kaybetmiştir.
B) Osmanlı Devleti, aynı anda farklı devletlerle mücadele etmeyi göze alamamıştır.
C) Mustafa Kemal'in örgütleyiciliği savaşın kazanılmasını sağlamıştır.
D) Başarılarından dolayı Mustafa Kemal ödüllendirilmiştir.

3. İstanbul Harp Akademisinden kurmay yüzbaşı rütbesiyle mezun olan Mustafa Kemal, Şam'da bulunan 5. Ordu'ya atandı. Mustafa Kemal, Şam'daki görevi esnasında bir yandan bölgedeki bazı Arap kabilelerin isyanlarını bastırmak için faaliyetlerde bulunurken bir yandan da ülke meseleleri hakkında çalışmaya devam etti. Burada Vatan ve Hürriyet adlı bir cemiyet kurdu. Şam'da görevli olduğu esnada bir ara Selânik'e gidip İttihat ve Terakki yöneticileriyle görüş alışverişinde bulundu. Vatan ve Hürriyet Cemiyetinin bir şubesini de Selânik'e açtıktan sonra Şam'a geri döndü.

Buna göre Mustafa Kemal hakkında aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) İslamcılık politikasının savunucuları arasında yer almıştır.
B) Devletin toprak bütünlüğünü korumaya çalışmıştır.
C) Cemiyet kurması teşkilatçı bir yapıda olduğunu göstermektedir.
D) Memleketin yaşadığı sorunlara çözüm arayışı içerisindedir.

4. İtalya'nın Trablusgarp'ı işgal etmek istemesinde:

- Zengin fosfat yataklarının bulunması,
- Osmanlı Devleti'nin zayıflaması ve siyasi yalnızlık içinde bulunması,
- İşgale büyük Avrupa devletlerinin onay vermesi,
- Coğrafi konum olarak İtalya'ya yakın olması etkili olmuştur.

Buna göre Trablusgarp'ın işgal edilmesinde;

I. Ham madde bakımından zengin olması,
II. Emperyalist devletlerin çıkar çatışması yaşaması,
III. Osmanlı Devleti'nin istikrarsız bir durum içerisinde olması,
IV. Bölgenin Osmanlı Devleti ile kara bağlantısının kesilmesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) I ve II
B) I ve III
C) II ve IV
D) III ve IV

5. Siyasi ve askerî açıdan oldukça sıkıntılı günler yaşayan Osmanlı Devleti, Trablusgarp'a asker gönderemedi. Buna rağmen başta Mustafa Kemal olmak üzere birçok gönüllü subay gizlice Trablusgarp'a gittiler. Mustafa Kemal, Trablusgarp'ta kaldığı sürede Bingazi, Tobruk ve Derne'de yerel halkın İtalyanlara karşı örgütlenmesinde önemli görevler üstlendi.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal'in hangi kişilik özelliklerinden bahsedilebilir?

A) Açık sözlülük – Vatanseverlik
B) İleri görüşlülük – Teşkilatçılık
C) Çok yönlülük – Liderlik
D) Vatanseverlik – Teşkilatçılık

6. Balkan Savaşlarının başlıca nedenleri şunlardır:

- Rusya ve Avusturya'nın Balkanları paylaşma konusunda anlaşmazlık yaşaması,
- Osmanlı'ya ait olan Balkan topraklarında ayrılıkçı ayaklanmaların yaşanması,
- Osmanlı Devleti'nin Trablusgarp Savaşı'nda zayıf bir görüntü sergilemesi

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Bölgedeki otorite boşluğu, Balkan halklarını milliyetçi isyanlara yöneltmiştir.
B) Balkanlar büyük devletlerin çıkar çatışması yaşadığı bir saha hâline gelmiştir.
C) Osmanlı Devleti'nin politikaları, bölge devletlerini endişelendirmiştir.
D) Askerî alandaki başarısızlık düşman devletlerini cesaretlendirmiştir.

7. İkinci Meşrutiyet'in ilanından sonra ülkede siyasi ortam son derece gergindi. 1908 yılında Bulgaristan'ın bağımsızlığını ilan etmesi, Avusturya-Macaristan'ın Bosna-Hersek'i işgali ve Girit'in Yunanistan'a bağlanması ülkede yaşanan huzursuzlukları artırdı. Meşrutiyet yönetimine karşı olan ve bu yönetime son vermek isteyen gruplarca 13 Nisan 1909'da İstanbul'daki avcı taburlarında ayaklanma çıkarıldı. Ordu mensuplarının da içinde yer aldığı ayaklanma, kısa sürede büyüdü ve şehre yayıldı. Bunun üzerine İstanbul'daki bu ayaklanmayı bastırmak için Selânik'te "Hareket Ordusu" hazırlandı. Mahmut Şevket Paşa'nın komutanlığını yaptığı bu ordunun kurmay başkanlığını ise Mustafa Kemal üstlendi.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) II. Meşrutiyetin ilanı milliyetçilik akımının olumsuz etkilerini azaltmıştır.
B) 31 Mart Ayaklanması'na ordu içerisinden de destek verilmiştir.
C) Mustafa Kemal mevcut yönetim anlayışının koruyuculuğunu yapmıştır.
D) Toprak kayıplarının yaşanması isyana zemin hazırlamıştır.

8. Mustafa Kemal'in Selânik'te görev yaptığı sırada II. Meşrutiyet ilan edildi. Ancak İstanbul'da meşrutiyet yönetimine karşı olan bir grup isyan çıkardı. Bu isyanı bastırmak için Selânik'te Mahmut Şevket Paşa komutasında Hareket Ordusu kuruldu. Mustafa Kemal, bu ordunun İstanbul'a sevki ve idaresinde görev aldı. Hareket Ordusu İstanbul'a gelerek isyanı bastırdı. Ancak Mustafa Kemal'in askerlikle siyasetin birbirine karıştırılmaması gerektiğini savunması ittihatçılarla arasının açılmasına yol açtı.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Mustafa Kemal ile İttihat ve Terakki Cemiyeti arasında fikir ayrılıkları yaşanmıştır.
B) Yeni rejim toplumun bir kısmı tarafından kabul görmemiştir.
C) Hareket Ordusu yeniliklerin devam etmesini sağlamıştır.
D) Mustafa Kemal 31 Mart Olayı'yla yönetimde etkin bir güç olmuştur.

9. 1910 yılında Fransa'da düzenlenen Picardie Manevralarına Osmanlı ordusunu temsilen katılan Mustafa Kemal, uçakların savaş alanındaki denemelerini yakından izlemiştir ve havacılık teknolojisi hakkında şu değerlendirmeyi yapmıştır: "Geleceğin savaşlarında hava gücü belirleyici olacaktır."

Mustafa Kemal'in bu sözleriyle hangi kişilik özelliği ön plana çıkmıştır?

A) İleri görüşlülük
B) Birleştiricilik
C) Kararlılık
D) Liderlik

10. Aşağıda, Arif Nihat Asya'nın Balkan Savaşları konulu şiiri verilmiştir.

Ne suyun bizimdir artık ne selin
Kıyını el aldı adalar elin...
Toprağa belenmiş kınalı gelin,
"Vay benim gelinlik kınam!" der, ağlar!
Gider Mustafa Paşa'm," Tuna'm!" der, ağlar!
Gökte salalara çığlık karışır;
Bulutları aşıp göğe irişir..
Yerde -gayri- kurtlar kuşlar çığrışır;
Kimi "yavrum!", kimi "anam!" der, ağlar;
Gider Mustafa Paşa'm, "Tuna'm!" der, ağlar!

Buna göre aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Toprak kayıpları büyük bir üzüntüye yol açmıştır.
B) Savaşın sonuçları halkın yaşamını etkilemiştir.
C) Osmanlı, Adalar Denizi'nde güç kaybetmiştir.
D) Balkanlardaki Türk varlığı son bulmuştur.

11. Mustafa Kemal, 1897 Osmanlı-Yunan Savaşı ile ilgili düşüncelerini "Gençlik hayatımın en heyecanlı günlerini yaşadım. Yaşım küçük olmasına rağmen bu savaşa katılmayı çok istemiştim. Az daha gönüllü müfrezelerin arasına katılıp gidecektim." sözleriyle ifade etmiştir.

Mustafa Kemal'in sözleri aşağıdaki kişilik özelliklerinden hangisiyle ilişkilendirilebilir?

A) Açık sözlülüğü B) Çok yönlülüğü C) Vatanseverliği D) İleri görüşlülüğü

12. Mustafa Kemal, 1913 yılında Sofya Askerî Ataşeliği'ne atandığında askerî görevlerinin yanında Bulgaristan'daki yaşam tarzını, operaları, sosyal etkinlikleri ve parlamenter yapıyı da gözlemlemiştir. Bulgar Parlamentosundaki oturumları takip ederek halkın temsilcilerinin devlet yönetimine nasıl katıldığını ve demokratik tartışma kültürünü yerinde incelemiştir. Ayrıca burada yaşayan Türklerin sosyal ve kültürel haklarının korunması için çalışmalar yürütmüş, bölgedeki Türk milletvekilleriyle yakın ilişkiler kurmuştur.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal'le ilgili,

I. Bulgaristan'ın devlet yapısı hakkında bilgi toplamıştır.
II. Azınlık isyanlarını bastırmak için çözüm önerileri üretmiştir.
III. Soydaşlarının sorunları ile ilgilenerek milliyetçi bir tutum sergilemiştir.
IV. Yaptığı incelemelerle mutlaki yönetim hakkında fikir sahibi olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) III ve IV

Cevap anahtarı için karekodu okutunuz.